

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ȚI DE LUCRU.

Pe unū anū 12 flor., pe șese lunī 6 flor., pe trei lunī 3 flor.

România și străinătate:

Pe anū 36 fr., pe șese lunī 18 fr., pe trei lunī 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĚ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondū 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare.

Scrisori nefrancoate nu se primesou. — Manuscripte nu se retrămītū.

N° 42.

Vineri în 6 (18) Aprile

1884.

BrașovŪ în 5 (17) Aprile 1884.

Planulŷ adversarilorŷ noștri e datŷ pe fațā. Până acum ei s'au mărginitŷ la aceea ca se declare prin foile lorŷ, cā adunāriile opoziționale ale alegătorilorŷ romāni sunt numai nisce conventicule de agitatori conjurați în contra statului ungurescŷ, dēr în realitate n'au pututŷ contesta adunārei naționale dela 1881 dreptulŷ de a se dā de reprezentanțā a tuturorŷ alegătorilorŷ romāni din Ardēlŷ și țera unгурescā.

Nici acum nu vor fi în dreptŷ de a țice, cā conferința nōstrā viitoare electoralā nu va reprezenta opiniunea alegătorilorŷ romāni, dēr nu se pōte negā cā, de cāndŷ cu debutarea ienicerilorŷ dela Pesta, contrarii noștri au cāștigatŷ o armā, de care se folosescŷ și se vorŷ folosi cu prisosințā, spre a micșora însemnātatea viitōrei nōstre conferințe generale.

Au și începutŷ foile ungurescī se secundeze organele ienicerescī dela Pesta și Sibiū susținđū, cā de ore-ce d. Dr. Gall a ținutŷ unŷ conventiculŷ la Pesta și s'a pronunțatŷ solemnulŷ contra programei conferinței dela Sibiū, alți nu mai au dreptulŷ se reprezente opiniunea poporului romānŷ, ca și cum d. Gall ar fi poporulŷ și poporulŷ ar fi d. Gall.

Foile din Clușiū, cari prin poziția ce-o ocupā trebuie se fiē cele mai bine inițiate în complotulŷ dela Pesta, ne spunŷ: una, cā conferința nōstrā viitoare nu mai are nici o însemnātate politicā, cealaltā ne asigurā, cā în comitatulŷ Făgărașului se pregătesce sub egida solgābirāiescā alegerea de deputați a unorŷ bāiețandri, despre cari se țice cā facŷ parte din partida ienicerilorŷ ceea ce, mai alesŷ încātŷ privesce pe unulŷ dintr'insii, trebuie se-o tragemŷ încā la îndoielā.

Va se țicā adversarii noștri voiescŷ se alegā la viitōrele alegeri în cercurile romānesci ieniceri — la poruncā. Cu solgābirāii și cu gendarmii se pōte face prea ușorŷ trēba acēsta și dupā ce vorŷ avē ast-felŷ unŷ numērŷ ore-care mai mare de „deputați naționali romāni“, gata a servi pe d-lŷ Tisa și idea de statŷ ce-o reprezenta, vorŷ țice: eatā poporulŷ romānŷ și-a alesŷ reprezentanții sēi, aceștia sunt adevērata expresiune a voinții naționale romāne, voi ceilalți nemulțumiți sunteți numai nisce turburători, nisce ambițioși și încāpăținați, cari n'aveți consensământulŷ poporului.

„Ellenzék“ din Clușiū țice la unŷ locŷ în articolulŷ celŷ reproducemŷ mai la vale, cā ar fi o nebuniā a susținē, cā ceea ce decidŷ guvernamentalii în adunāriile lorŷ are valōre și pentru Kossuthiani. Fōrte bine! Și noi țicemŷ totu asemenea, cā ar fi nu numai o nebuniā, dēr chiar o mișeliā din cele mai mari de a pretinde, cā ceea ce facŷ ađi guvernamentalii, fie aceștia Unguri curați sēu Jidovi sēu ieniceri unguresci, pōte se deobliga partida naționalā romānā. Deosebirea este aici cu atātŷ mai bātātōre la ochi cu cātŷ, pe lângā aceea cā principiile partidelorŷ suntŷ aproape cu totulŷ opuse una alteia, mai esistā și o diferințā de rassā și, ca se-o spunemŷ verde, o urā de rassā, care din nenorocire se manifestā țilnicŷ în prigonirile și asupririle, ce trebuie se le îndure ađi poporulŷ nostru din partea celorŷ dela putere.

Sē ne înțelegemŷ dēr. „Ellenzék“ cu „Pesti

Naplo“ și cu tōte foile unguresci opoziționale au declaratŷ serbătōresce, cā conferința d-lui Gall dela Pesta s'a fācutŷ la comanda d-lui Tisza. Dēcā este așā, și credemŷ cā foile unguresci suntŷ destulā autoritate în punctulŷ acesta, atunci de ce ne mai vorbesce „Ellenzék“ de „Romāni“ activiști, cāndŷ e vorba simplamente de slugile d-lui Tisza. Suntemŷ convinși, cā kossuthianii au avutŷ destulā ocaziune de a se asigurā, cā aceste slugi suntŷ tocmai dupā chipulŷ și asemānarea stāpānului lorŷ și cā prin urmare ei nu potŷ reprezenta în nici unŷ casŷ decātŷ guvernulŷ și voința d-lui Tisza.

Amŷ avutŷ și mai avemŷ încā și acum ici colo cāte unŷ activistŷ cu programā romānā naționalā, dēr unui asemenea activistŷ nu-i pōte trece prin minte de a aderā vreodatā, ca d. Gall și tovarāșii sēi, la principiile despotice ale partidei maghiare guvernamentele.

Ne mirāmŷ în cele din urmā cā „Ellenzék“ care mai alaltāeri țicea, cā nu recunōsce „națiune romānā“ în Ungaria, este ađi îngrijatŷ, cā la noi n'are cine se reprezente bietulŷ nostru poporŷ romānescŷ.

Ei bine! Dēcā vē dōre așā de multŷ inima de noi și dēcā vreți se vedeți poporulŷ romānŷ în adevērŷ reprezentatŷ, cereți se se conchiame dieta Transilvaniei și se se introduce sufragiulŷ universalŷ atātŷ pentru Ardeleni cātŷ și pentru Romānii din Țera unгурescā.

Sciri telegrafice.

(Serviciulŷ particularŷ alŷ „Gazetei Transilvaniei“)

Berlinŷ 5 (17) Aprile.

Impēratulŷ a primitŷ deputațiunea regimentului 3 de grenadirī, care se duce la Viena, ca sā gratuleze pe arhiducele Albrechtŷ, cu ocaziunea jubileului de 25 de ani de cānd e șefŷ alŷ regimentului.

Paris, 5 (17) Aprile.

Se desminte scirea cā Francezii au ocupatŷ Amoy, ca garanție pentru despāgubire din partea Chinei.

Constantinopole, 5 (17) Aprile.

Ministrulŷ de justiție Asan pașā s'a numitŷ ministru de externe în loculŷ lui Aarifi pașā.

Seghedinŷ 5 (17) Aprile.

Cāpitanulŷ de jandarmerie Nicolau Sugar, dupā comiterea faptului, s'a impușcatŷ și pe sine.

Cronica evenimentelorŷ politice.

În 2 (14) Aprile nōptea Înălțimile lorŷ clironomulŷ Rudolfŷ și cu soția sa princessa Stefania au pornitŷ c'unŷ trenŷ separatŷ în cālētoriā în Orientŷ. Clironomulŷ austriacŷ a întreprinsŷ acēsta cālētoriā, dupā cum asigurā oficioșii noștri, numai din indemnulŷ sēu propriu, fārā de nici unŷ scopŷ specialŷ politicŷ, dērŷ pentru aceea acēstā cālētoriā totuși își are însemnātatea sa politicā. Chiar acea împrejurarea, cā clironomulŷ tronului Habsburgilorŷ va fi în Constantinopole óspele Sultanului, este în sine o faptā politicā.

Principiile de corōnā va petrece mai multe țile la Bosforŷ, unde va veni în contactŷ cu domnitoriulŷ imperiului otomanŷ.

Contactulŷ personalŷ are, mai cu sēmā, în Orientŷ o influințā extraordinārā și de aici, deducŷ foile oficioșe, cā elŷ va avē urmāriile cele mai bune cu privire la relațiunile amendurorŷ imperiilorŷ. Sultanulŷ s'a interesatŷ cu-o deosebitā atențiune de tōte pregātirile ce s'au fācutŷ, ca clironomulŷ austriacŷ dimpreună cu soția sa și cu tōtā suita lorŷ se ținā minte cātŷ vorŷ trăi festivitāțile, ce se vorŷ dā în onōrea înălțilorŷ óspeți.

Acesta este casulŷ celŷ d'intāiu de cāndŷ esistā

casa habșburgicā, ca se se prezentēză chironomulŷ austriacŷ înainte marelui padișahŷ la cornulŷ de aurŷ, de unde se dirige politica Orientului.

Din Timișōrā se telegrafēză țiarelorŷ din Viena: O conferințā a Romānilorŷ bine cercetatā protestā în contra programei din Sibiū și declarā, cā se alăturā la programa conferinței din urmā a Romānilorŷ din Budapesta. — Trādarea se dā totŷ mai multŷ pe fațā!

Conflictulŷ bisericei anatolice cu Pōrta otomanā a intratŷ într'o fasā nouā. Patriarchulŷ bisericei ortodoxe anatolice, Ioachimŷ, a resignatŷ la postulŷ sēu și consiliulŷ mixtŷ a denumitŷ pe Agatangelŷ mitropolitulŷ din Efesŷ de locotenentŷ în loculŷ patriarchului. Patriarchulŷ a resignatŷ, pentru cā n'a voitŷ se predē Pōrții deciziunea, ce a luatŷ o consiliulŷ mixtŷ cu privire la teșcherēua marelui vizirŷ ce s'a adausŷ pe lângā veratulŷ de instalațiune alăturāndu-se și unŷ tacirŷ patriarchalŷ. Adunarea compusā din clerŷ și din mireni declarā, cā reservațiunile, ce le face teșcherēua, nu le pōte acceptā și cerŷ printr'o rezoluțiune se se restituē status quo ante. Consiliulŷ mixtŷ discutāndŷ tescherēua marelui vizirŷ scrisā, o adresā cātŷ Sultanŷ și cātŷ Pōrtā, prin care mulțami pentru veratŷ, ēr cu privire la teșcherēua declarā, cā aceea nu este precisā, pentru cā patriarchulŷ negā, cā s'ar fi înțelesŷ mai dinainte cu Pōrta despre cuprinsulŷ lui. Consiliulŷ nu-lŷ pōte acceptā, pentru cā reservațiunile fācute jienescŷ privilegiurile bisericii ortodoxe. Consiliulŷ rōgā pe Sultanŷ și Pōrta, ca se reguleze cestiunea dupā dorințele comunitāții grecesci întorcēndu-se la statulŷ quo ante și cā populațiunea ortodoxā grecescā se pōtā serbā serbātōrile Pascilorŷ. Dupā aceea se deschise scrisōrea sigilatā, în care se cuprindea opiniunea personalā a patriarchului; întracea patriarchulŷ aratā mijlōcele, prin care s'ar putē face guvernulŷ turcescŷ se-și retragā reservațiunile. Provocāndŷ adunarea pe patriarchŷ se trāmītā teșcherēua la Pōrtā îndērētŷ, acesta refusā și declarā cā mai bine resignēză. Consiliulŷ vēdēndŷ stāruința patriarchului fi primŷ dimisiunea. Ōmenii dau cu socotēla, cā patriarchulŷ este accesibilŷ de influențe străine, cu ajutoriulŷ cărora pōte se producā disordine în sinulŷ comunitāții grecesci, pentru cā spiritele sunt fōrte iritate între creștinii ortodocsī greci. — Negreșitŷ, cā patriarchulŷ alergāndŷ dupā ajutoriulŷ străinŷ va causā mari perturbațiuni în sinulŷ bisericeii.

Persecutarea limbilorŷ.

„Viitorul“ fārā viitorŷ, organulŷ, ce și-a luatŷ misiunea — precum țice elŷ — de a ne împacā cu dușmanii noștri Unguri, în locŷ de a face pe aceștia se înțelēgā, cā nu prin asuprii se vorŷ putē împacā cu noi, din contrā n'are altā țintā decāt se ne desbine. Eroii „Viitorului“ arŷ putē contā pe sprijinulŷ nostru numai atunci, cāndŷ arŷ face pe soviniștii unguri se înțelēgā, cā despotismulŷ și împilarea nu ducŷ la bunŷ sfērșitŷ, cā prin respectulŷ reciprocŷ putemŷ fi bunŷ frați.

Dēcā nici acolo, unde abia se zāresce piciorŷ de Ungurŷ printre Romāni nu ni se respectā limba, și prin urmare nici naționalitatea, mai umblați Viitoriști fārā viitorŷ se ne împacāți?

Ētā unŷ esemplu prōspētŷ, ce ni-lŷ comunicā „Sieb. Deutsch. Tageblatt“, despre persecuțiunea limbilorŷ nemaghiare:

Cele petrecute în adunarea generalā dela 2 Aprile a. c. a comitatului Bistrița-Nāsēudŷ, meritā a fi luate în de aproape considerare. Cērta dintre Romāni și Germanii acestui comitatŷ cu comitele baronulŷ Dyonis Banffy s'a iscatŷ din motivulŷ urmātorŷ: vicecomitele ia o dispozițiune nelegalā, prin care dā notarilorŷ însărcinarea, ca de aci înainte tōte actele oficiale privitōre la fixarea dārilorŷ să se compunā numai în limba maghiarā. Aceste acte fuseserā compuse până acum în limba maghiarā în raportŷ cu naționalitățile comitatului Bistrița-Nāsēudŷ, —

care e populată aproape exclusiv de Români și Germani, — și anume la 80 de procente în limba română, la 18 procente în cea germană și numai 2 procente în limba maghiară. Acum, fiindcă funcționarii oficiului fixării dărilor din Dees nu cunosc — se dice — decât numai limba maghiară, notarii sunt avizați, sub pedepsă disciplinară, să compună actele numai în limba maghiară. În contra acestei dispozițiuni se ridică reprezentanții naționalității române și germane și, dovedindu că această măsură e ilegală, propun respingerea ei. Un orator german dete deplină espresiuone iritațiunei spiritelor, atribuind dispozițiunea ilegală nu persoanei vice-comitelui și comitelui, ci curentului șovinist, ce domnesce acum în patriă, și exprimă speranța, că acest șovinism se va da în lături dinaintea unui curent mai moderat. La acestea, reprezentantul înaltului guvern, comitele baronul Dyonis Banffy, răspunde, că e o amăgire, decât se crede, că curentul patriotic ce domnesce acum va face loc unei direcțiuni mai moderate; din contră, curentul ce domnesce acum va mai cresce încă. În cele din urmă faimoasă dispozițiune a vicecomitelui e respinsă, și comitele declară, că va apelă la decisiunea ministrului.

Acesta e pe scurt mersul desbaterii privitoare la limbă, care a amărit și iritat într'un grad înalt reprezentanții independenți români și germani ai congregațiunei comitatului Bistrița-Năsăud.

Congresul românesc din Sibiu.

Sub acest titlu publică „Ellenzék“ din Clușiu un articol în care, cu-o naivă sinceritate, descopere complotul ce a fost urzît de către omeni stăpânirii cu ajutorul ienicerilor din Pesta, spre a sparge cercul solidarității noastre naționale. Eată ce scrie numita foie:

„Congresul românesc ce se va ține în Sibiu va fi fără nici-o însemnătate și anume din motivele următoare:

Când așa numitul comitet din Sibiu a adresat manifestul său cercurilor electorale, — totă lumea scia că acel comitet nu pentru aceea convoca congresul, ca să se consulte despre stabilirea vr'unui program politic, ci pentru ca de nou să orbescă lumea prin proclamarea pasivității.

Acest comitet, care și-a pierdut creditul (la d-l Tisza și la ceilalți împinteași nu a avut credit nici odată, prin urmare nici nu l'a putut perde. — Trad.) a provocat cercurile electorale ca să trimită câte doi delegați la congresul, ce se va convoca.

Ce se întâmplă în țară pretutindenea?

Acea, că la aceste conferințe electorale merg numai pasiviști, și alegerile făcute până acum în totă țera au fost în favorul pasiviștilor. Ceva forte natural.

Activiștii în asemenea conferințe nicăiri nu s'au arătat (veți bine, de unde să se și arate decât sunt numai câți-va și și aceștia la Pesta. — Trad.) Activiștii nu și-au dat păreri, nu și-au pus votul în cumpănă (Se vor fi temut că va apăsa pré mult! — Trad.) Nici nu puteau face altă cum; decât partida guvernamentală convoca o conferință de constituire, la aceea de sigur numai membrii partidei guvernamentale vor lua parte. Acesta așa se practică.

Conferința de constituire a Românilor, cari aderă la constituțiunea unghurască, s'a ținut în luna lui Martie în Budapesta. Partida lor s'a constituit, acolo s'a organizat și și-a făcut programul.

Pe de altă parte pasiviștii anunță în zilele acestui congres în Sibiu. La conferințe ținute spre acest scop numai pasiviști iau parte. Te-ar umflă risul, decât în conferința constitutivă din Sibiu s'ar decide activitate. Acesta s'ar păre tocmai așa de absurd, ca și când conferința de constituire a partidei independente din Clușiu s'ar declară pentru programa partidei guvernamentale....

Hotărârile pasiviștilor din Sibiu nu obligă pe activiști.

Aditem, că în Sibiu și pôte în țera întrégă pasiviștii sunt în majoritate, că, pôte puterea lor e mare, influința lor ireresistibilă; însă toate acestea nu șterg pe activiști de pe fața pământului; de aici nu urmază ca aceștia să nu se lupte în toate punctele cu contrarii lor.

Fleacurile cu comitete și cu alte hocus pocus-uri sunt numai comedii de prisos, înscenate contra Ungurilor. Dér România nu ne impun cu ele. Pentru aceea noi nu atribuim conferinței pasiviste din Sibiu nici o însemnătate, și hotărârile ce se vor lua acolo nu le vom considera ca conglăsuitoare cu simțemintele și cu ideile ce le nutrește poporul român.

Nimenea nu va considera hotărârile din Sibiu de espresiuone politică a poporului român. Numai o partidă se va declară acolo, ér nu un popor (? !)

Conferința Românilor din Făgăraș.

O corespondență a lui »Kolozsvári Közlöny« Nr. 87 datată din Făgăraș 2 Aprilie 1884 privitoare la conferința Românilor din Făgăraș, care este foarte caracte-

ristică și care descopere unul din planurile tovarășiei pentru desbinarea Românilor dice între altele:

»Cumetrii Români făgăreșeni țin adunările lor de acest soi totă-deauna în di de tîrg. Se da parola ca de pe strade să chie pe alegători, și apoi »Gazeta« vine și strigă că adunarea a fost grozavă de numerosă.

Conferința a fost presidată de vicariul gr. cat. Alecsandru Micu. Scopul conferinței îl desvoltă pe scurt avocatul și cunoscutul pasivist Ion Roman, el a diș ca să nu se facă declarațiune nici pentru activitate, nici pentru pasivitate, ci să se trimită la conferința generală din Sibiu 4 delegați și să se primescă hotărârile, ce se vor lua la Sibiu. S'a primit. De delegați pentru conferința din Sibiu s'au ales: vicariul Alecsandru Micu, colonelul c. reg. în pensiune baronul Ursu, advocații: Ilariu Duvlea și Ion Roman, dintre cari numai Ion Roman se dice că e pasivist.

»Corespondentul încheieă dicend, că orî ce vor decide Românii în Sibiu, Românii făgăreșeni vor candida de ablegați pentru dieta pe fiul episcopului gr. or. român din Arad, pe Ion Mețian jun. și pe Iuliu Pușcariu fiul judei de la curia.« Vestea, ce privește pe acești doi candidați, corespondentul afirmă, că a auđit-o prin cercuri române din Făgăraș.

Felicitări la adresa noastră.

Babota 12 Aprilie.

Cu mare bucuria am cetit, că foia D-v. va fi cotidiană de aici înainte. Se ajute bunul Dumnezeu. Ne vom nisui a-o avé întotdeauna și ai inmulți abonați.

Gavriță Waida, paroh.

Reginul sășesc 14 Aprilie.

Felicitări și salutări cordiale!

Patriciu Barbu, adv.

Sibiu 15 Aprilie.

Esprimându-mi bucuria îți gratulez la eșirea »Gazetei« în fie-care di.

Dr. Moga.

Deva 15 Aprilie.

Felicitările cele mai cordiale. Se trăiască cine tace și face.

George I. Pop.

Blașiu 15 Aprilie.

Vă gratulez și vă doresc succes strălucit.

Basilu Turea.

Șiaroș 12 Aprilie.

Salutăm cu bucuria anuniul, ce ni'l faceți. Succes splendid.

T. V. Borza, paroh.

Cetim în diariul »România« din București următoarele căldurose rânduri la adresa foiei noastre:

»Gazeta Transilvaniei«, foie românească, ce apare în Brașov, va implini peste puțin 50 ani de viață. Ea, dela aparițiune, sub cea mai cumplită prigonire a a nămului românesc, a arborat în mijlocul patrioților și valoroșilor comercianți din Brașov, acest emporiu al Transilvaniei, drapelul redeșteptării naționale. — Urăm viață lungă numitei foi românești și o angajăm a-și urmări frumosul scop cu aceiași perseverență ca până acum în calea, ce o face și mai spinosă asuprirea guvernului unghuresc.

Mulțumind din tot sufletul pentru aceste încurajătoare doveți de simpatie, dorim ca urările ce ni se fac să fie făcute într'un ciasu nă!

Eată scrisoarea D-lui D. Manole pe care am promis a-o publica astăzi:

Brașov 2 Aprilie 1884.

Domnule Redactor!

Am fost totdeauna și sunt un călduros sprijinitor al presei.

Drept probă pentru această aserțiune Vă amintesc numai, că împreună cu mai mulți amici de aici și din Sibiu am conlucrat la înființarea unei tipografii și a unui diaru cotidian, care peste puțin zile va apăre în Sibiu, cu scop de a înmulți falangele luptătorilor pentru drepturile și interesele națiunei subjugate.

Cu via satisfacțiune și sinceră bucurie am salutată »Gazeta Transilvaniei«, când am vedut-o întrând în rangul diarelor cotidiene sub neobosita conducere a D-Tale. Mi-am diș: când tôte statele își perfecționează armele de luptă și mijlocele de apărare, ore singuri noi Românii dintre Tisa și Carpați să rămânem pe lângă sistemele învechite și neperfectionate.

Arma noastră este condeitul, puterea noastră este puterea presei.

Presa și condeitul ne mai pôte apăra și câștiga drepturile și pozițiunea, ce ne compete ca unei națiunii autochtone în vechia noastră patriă. De aceea noi Românii trebuie să dăm importanță mai valoroasă presei și să ne ascuțim condeiele, pentru ca să putem conbata dișnic pe toți acei transfuți politici, cari lucră la desbinarea nămului românesc.

Cunosc păreri aleora, cari afirmă, că la noi Românii nu este lipsă de diare cotidiene și nu se vor pute susține. Le răspund scurt, că aceia vorbesc în necunoscință de cauză și nu cunosc bine poporul românesc.

Un popor, care de mai multe secole și până în ziua de azi a fost și este apăsat și maltrat într'un mod barbar, și care cu tôte acestea cu sudorea feții sale, trăgându-și chiar pânea dela gură și-a înființat

din contribuiri maritimose școlii în tôte comunele rurale mai multe liceuri și gimnasii, biserică și seminare și le susține din contribuiri sale.

Un popor, ce și-a creat la Metropoliile din Blaș și Sibiu fonduri de mai multe milioane totă numai din contribuiri sale.

Un popor, care și-a creat la tôte episcopiile din Ungaria, Banat și Transilvania fonduri însemnate.

Un popor, care a creat Asociațiunea Transilvaniei pentru literatura și cultura poporului român și a inzestrat-o cu fonduri considerabile, din care se distribu stipendii anuale pentru junimea studioasă.

Un popor, ce a format reuniunile femeilor române din Brașov și deci de alte reuniuni în totă țera cu chemarea de a lumină sexul frumos și din cari unele dispun deja de fonduri însemnate.

Un popor, care a creat în Brașov, Cluș, Sibiu și în alte locuri reuniuni pentru promovarea meserilor între Români și subvenționează tinerii la învățământul industriei.

Un popor, care a întemeiat în totă țera mai multe reuniuni de gimnastică și cântări;

Un popor, care a adunat un fond însemnat pentru întemeierea unui teatru național;

Un popor, care susține atâtea societăți fondate de tinerimea studioasă pe la universitățile din țară și streinătate etc. etc.;

În fine un popor, care mai ieri, alaltăieri la un simplu apel a subscris consorțiului nostru pentru înființarea unui diaru cotidian și a unei tipografii suma de patruzeci mii fiorini;

Un asemenea popor, care a adus atâtea sacrificii bănesci, nu în decurs de secole, ci în intervalul scurt de două, trei decenii pentru cultura și înaintarea sa, se nu fie ore capabil, să nu fie ore în stare să susține două, trei diare cotidiene?

A susține contrariul este a fi espresiuonea celui mai cras pesimism; căci cu istoria în mână desfidi pe orî și cine, se-mi arate, care popor din Europa lipsit de clasa influentă a aristocrației, fără prinți, conți și alți boeri, ci purtând secole întregi jugul boiei, a fost în stare să aducă sacrificii, ce le-a adus opinia românească dintre Tisa și Carpați pentru înaintarea nămului său.

Orbi sunt toți aceia, cari nu cunosc încă aptitudinile poporului românesc și care nu sciu să apreeție nobleța și generositatea nămului nostru, căci numai un popor inzestrat cu astfel de simțeminte nobile este capabil să aducă astfel de sacrificii pe altarul națiunei sale, și încă tocmai aflându-se în cea mai tristă situațiune.

Dar mai orbi sunt toți aceia, cari n'au încredere în puterea de viață și în viitorul acestui valoros popor.

Fu am firma convingere, că poporul nostru prece protege orî ce întreprindere salutară și folositoare, va susține orî ce diaru, care luptă pentru programa națională și adevăratele sale interese.

Să urmăm numai exemplul părinților nostri, să călcăm numai pe urmele antecesilor nostri, să contribuim fie-care după puterile sale și să luptăm cu toți împreună umăr la umăr în unire frățescă desbrăcați de tôte interesele personale și secundare, pentru un singur scop înalt și sublim: pentru înălțarea nămului românesc. Atunci ne vor respecta tôte națiunile străine culte, și împreună cu ele și adversarii nostri. Atunci vom fi siguri, că ne vom lupta și asigură o sorte mai bună națiunei noastre.

Vă felicit din inimă, Domnule Redactor, la începutul unei întreprinderi și vă alătur totă de odată și prețul de abonament pe un an de zile la diarul D-Vostă pentru 10 numere; un număr mi-lă veți trimite mie ca și până acum, ér celelalte 9 numere le veți distribui gratuit la 9 comune s'era bisericesci românești fără Considerațiune la Confesiune.

Stringându-ți mâna cu frățescă dragoste, rămân ală D-tale devotat amic

Diamandi I. Manole.

Am fost totdeauna convins că onorabilității noastre amic d. Diamandi Manole este unul dintre Românii cei mai zeloși, unul dintre bărbații cari nu disperăză nici un moment de sôrtea poporului său. Acestă convingere ni se impune din nou.

Mulțumim din inimă d-lui Diamandi Manole, și lă asigurăm de stima deosebită ce i-am păstrat-o și i-o păstrăm. Fie ca esemplul d-sale să afle cât mai numeroși imitatori!

Comitele Tolstoi.

Dela anul 1878 și până astăzi s'au schimbat în Rusia autocrată până acuma trei ministri de interne și Tolstoi va fi ală patrula, care este în ajun de a se retrage, cu tôte că admiratorii lui diș cu ore-care emfasă, că elă a sugrumat nihilismul. Deși ministrul Tolstoi n'a trântit la pământ nihilismul, după cum îi atribuiesc partizanii săi, totuși retragerea sa din ministeriu se va privi ca un lucru momentos în Rusia. Comitele Tolstoi înainte de a lua ministeriul de interne, a fost ministru de instrucțiune și este un lucru forte greu a decide, că în care calitate s'a distins elă mai mult prin lucrările sale funeste. Atăta se pôte dice despre d-insul cu cea mai mare certitudine, că a fost cel mai fanatic adorator ală cesarismului autocratic și ori-ce mișcare liberală a căutat să-o suprimă cu forță brutală. Predecatorii lui Tolstoi totă se mai gându din când în când, ca să mai mōie cōrda autocratismului și pe nesemțite să introducă ore cari reforme mai libe-

rale, d'ér Tolstoi, condusù de principiile de represiune nu voiã s'è sacrifice nici câtù e negru sub unghiã pentru dorințele și trebuințele poporului rusescù din autocratismul Țarului.

Tolstoi aflã lucrurile pregãtite de Loris-Melicov și Ignatiev, cãci ei urmãrirã nihilismul, pãnã în ascunsurile cele mai depãrtate, așã cã Tolstoi numai câtù a mai ridicatù poliția cu câteva graduri mai susù și tótã lumea credea acuma, cã nihilismul este sugrumatù cu desevêșire, cândù deodată tótã lumea se trezi prin omorul lui Sudeikin din somnul, în care cãduse. Nihilismul aratã, cã nu e mortù, ci numai și-a schimbatù metoda prin care cautã a se scãpã de acele organe ale securitãții publice, cari erau pentru dênșii sunt cele mai periculose.

Dreptul limbilor în statul cu naționalitate micșã.

(Urmare.)

Ungaria.

Criticii superficiali ai relațiilor dintre naționalitățile Ungariei înfățșezã Ungaria adese-orì ca unù statù centralistù, întrù câtù, dupã întinderea noțiune „centralismù” se înțelege sub acestù cuvântù nu numai suma agendelor administrației publice, ci și întrunirea tuturor naționalităților în statù sub domnia unei singure naționalități. Avântul admirabilù, ce l'a luatù maghiarismul în cești din urmã 16 ani ai independenței politice a Ungariei, precum și tôte succesele tinêrului statù vecinù, ce nãsușește înainte cu putere, se scriu de câtrã aceea clasã de critici parțiali în socotela unei politice de desnaționalizare, care însè, în Ungaria celù puținù în mèsura inchipuitã, nu esistã de felù*). Ce e dreptù, „eldoradul” egalei îndreptãri a limbilor nu o s'è-lù putemù cautã în imperiul coronei sântului Stefanù; însè trebuie s'è recunoscemù, cã Ungurii și-au înnãbușitù, pe câtù s'a pututù, prevențiunea șovinisticã, cândù au enunțatù în legea dela 6 Decembrie 1868 „relativã la egala îndreptãrire a naționalităților” (***) acele principii, a cãrorù considerare alcãtușește o condițiune vitalã, nedispensabilã pentru dezvoltarea politicã a minorităților naționale. La tótã întâmplarea s'a creatù în acestã lege cea mai completã, deși nu cea mai perfectã lege pentru naționalități, ce o pòte avè altù statù poliglotù; de ôre-ce intrênsa sunt rezolvate, celù puținù în principiu, dispozițiunile relative la cestiunea limbilor, cari dispozițiuni în alte părți sunt risipite în cele mai diferite materii ale legisturii (în legile relative la administrațiunea justiției și la instrucțiune). Aci (în legea naționalităților) încã întâmpinãm pentru întâiașù datã definițiunea limbei statului, care definițiune, cum se scie, la noi în timpulul din urmã a fostù chinuitã de mórte pe patul lui Prucruste prin cele mai contradictorice r'estalmãcirì. Introducerea acestei definițiuni într'o lege copiòsã și întocmitã sistematicù, relativã la limbì este tocma așã de naturalã și de justificatã, precum este de nenaturalù a privi „limba statului” ca unù belciugù (o verigã) singuraticù, desfãcutù din lanțul dispozițiilor relative la dreptul limbilor și a o face obiectù al unei legi speciale. Totuși cu privire la incertitudinea „noțiunii limbii de statù, care noțiune schimbã dupã diferitele împrejurãri și relațiuni, legea ungerescã amintitã a evitatù definițiunea teoreticã și, îndatã-ce la începutul §-lui 1 a declaratù limba ungerescã de limbã de statù, a comentatù acestã hotãrire (dispozițiune) în modù practicù astfelù, cã limba consultãrilor și desbaterilor parlamentului ungerescù, limba, în care se creazã și se publicã legile țerei (fãrã a prejudiciã traducerea lorù autenticã în limbile celorlalte naționalități), precum și limba guvernului țerei în tôte ramurile administrației este limba maghiarã. Noțiunea de „limbã usitatã în țerã,” care în c'estãlaltã jumetate a imperiului încã a fostù și este multù disputatã și a datù ansã la cele mai violente conflicte, n'a fostù acceptatã în legea pentru naționalități a Ungariei. În locul ei se ivesce în pomenita lege așã numita „limba protocolarã,” sub care conformù §-lui 2, se înțelege acea limbã, de care au a se folosi jurisdicțiunile (pe lângã cea ungerescã) atuncia, când celù puținù a cincia parte din corporațiunea s'eu comisiunea, ce reprezintã jurisdicțiunea***), cere acestã.

*) Nu scimù într'adevêrù, ce s'è dicemù, cândù cetimù cele susținate de d. Fischhof. Ne e cu neputință a crede, cã d-sa, din cele plãnsete s'eu vaete s'au adusù lã auzulù l'umei civilsate prin publicisticã, s'è nu fi înțelesù adevêrata stare a lucrurilor din Ungaria poreclitã constituționalã. Ne vine mai curêndù a crede, cã d-sa urmãresce alte scopuri, decã cãlãresce numai pe legea scrisã, nu pe cea aplicatã. — Red.

**) Dispozițiunile legii acesteia nu se întindù (§ 29 alù legii citate) și peste țerile Croația, Slavonia și Dalmația, cari ocupã o pozițiune deosebitã în regatulù Ungariei.

**) Decã ar fi s'è postimù de ceva d-lui Tischhof, apoi acestã ar fi, ca d-sa s'è vinã și s'è petrecã în Brașovù celù multù o jumetate de anù, și atunci fie sigurù, cã se va convinge, cã dela legea scrisã în codulù generalù alù statului pãnã la legea aplicatã de aploiații superiori și subalterni este — celù puținù în Ungaria, o distanță ca dela sòre pãnã la pãmêntù. — Trad.

Spre a înțelege mai bine dispozițiunea acestã și cele urmãtoare ale legii vomù face aci o schiță despre organizațiunea administrativã a Ungariei. Municipiile (jurisdicțiunile, districtele) în Ungaria sunt autoritățile autonome, politice administrative. Astfelù de municipii au comitatele, scaunele, districtele libere și cetãțile regale libere. În fruntea fiecãrui comitatù și a fiecãrei cetãți înzestrate cu drepturi municipale (afarã de Buda-Pesta) stã comitele supremù (prefectulù, fòispanulù) comitatensù s'eu urbanù, în scaunele s'ecuesci judele regiu supremù, în districtele libere cãpitanulù supremù și în fruntea capitalei țerei primarulù (supremù.***) Categoriile acesteia de aploiații superiori sunt subordinatì vicecomitele (ajutorulù de prefectù, alișpanulù) și în cetãți primarulù. Vicecomitelui îi sunt êrãș subordinatì subprefectii (solgãbirãii,) cari stau preste cetãțile provêdute cu magistrature, d'ér neinzestrate cu drepturi municipale, conducù administrațiunea în cercù și eserțezã supraveghiare peste comunele rurale. Acești aploiații municipali de a doua categoriã se alegù de câtrã corpulù reprezentativù (representanța municipalã) pe șese ani. În fundulù regiu transilvanù, adecã în Țera-Sașilorù, este Universitatea naționalã totù-deodată și corpù reprezentativù și autoritate administrativã. Conducêtorulù supremù alù administrației este comitele națiunii denumitù de regele. Elù supraveghèzã pe subprefectii și autoritățile districtuale, ai cãrorù superiori sunt juđii regii s'eu juđii superiori. Tôte municipiile susù numite eserțezã dreptul de a se guvernã pe sine cu privire la afacerile interne propii, se ocupã și cu afaceri de ale administrației politice și câte-odată chiar și cu afaceri de ale provinciei.

(Va urma.)

Diverse.

Ienicerii. — formau unù corpù de armatã turcescã, înființatù la 1329 de sultanulù Orcanù, din prizonieri creștini tineri, trecuți la Islamù. Cu aceștia luptau sultanii chiar în contra creștinilor, precum luptã ađi d-lù Tisza c'unù soiù de naționaliști desnaționalizați în contra Romãnilor.

Comisia de delimitare. Aflãmù, cã la 1 Iuliu, comisiunea însărcinatã cu regularea granițelor dintre Austro-Ungaria și România, își va incepe lucrãrile la granița bucovinènã.

Inelul de logodnã ca trãdãtorù. Consulatulù austro-ungarù din Iași încunoscințase direcțiunea poliției din Viena, cã Ionù Baptist, perceptorù iașanù fugise spre Viena, dupãce sustrãsesese 70,000 lei. Agentulù polițienescù secretù, însărcinatù cu cercetarea, puse ochiulù pè unù cãlêtorù, care locuia de câte-va zile în Hotelulù Metropole, sub numele de I. Blau, particularù din Tarnopolù. Fiindecã descrierea personalã a perceptorului fugitù se potrivea cu Blau, bãnuitulù fù provocatù sã se justifice și predatù direcțiunei poliției. Arestatulù negã, cã ar fi elù celù căutatù, și spuse, cã elù e Ionù Blau și cã are unù frate în Viena. În timpulul când se facea instrucțiã, comisarulù poliției observã în degetulù bãnuitului unù inelù de logodnã. Comisarulù ordonã streinului sã scotã inelulù din degetù și privindu-lù cu deamêruntulù se convinse, cã bãnuiatul era întemeiat. În inelù era sãpatù numele întregù alù arestatului și data logodirei. Pe temeiulù acesta, Baptist se vedù silitù se mărturisescã, cã elù e delapidatorulù. Numele celù adevêratù alù arestatului, care s'a datù judecãții, e Simon Kornblau, nãscutù în Tarnopolù, în vêrstã de 48 ani, cãsãtoritù și tatã a șepțe copii. Ca copilù de optù ani se duse în România, trecuse la religiunea ortodoxã, primindù la botezù numele de Ionù Baptistù. În anulù 1858 intrã în serviciu românù, și acum în urmã era perceptorù în Iași. La elù s'au gãsitù numai 400 fl.

Erbariu nou. Fl. Porcius, membru alù Academiei române, în urma mistuirei de focù a erbariului d-lui dr. Branzã, a consimțitù dupã stãruința acestuia, d'a vinde erbariulù s'eu compusù din peste 10,000 specie. Aflãmù cã d. Porcius a făcutù unù prețù fòrte micù, 5000 lei.

Torturã în Ungaria. Din Kaczarlak se reportèzã, cã de câteva zile s'a furatù dela locuitoriulù Iosifù Kobar o cuantitate de unsòre și 16 legãturi de torții. Bãnuelã cãđù asupra locuitoriului George Bali și asupra soției sale, cã ar fi furatù lucrurile pomenite. În 31 Martie st. n. și venirã doi gendarmi dupã acești ômeni bãnuiți. Pãzitorii esemplari ai ordinei publice duserã pe bãrbatulù și cu nevastã-sa la casa comunalã s'eu primãriã, unde gendarmii se repeđirã cu baionetele implãntate asupra nevastei lui Bali și o amenințarã, cã o vorù strãpunge, decã nu va dã lucrurile furate. Ba li se încercã ca s'è aperse pe înspãmântata sa soție și atunci furia gendarmilorù se descãrcã asupra lui. Nefericitulù fù trãntitù la pãmêntù, legatù și maltractatù în modulù celù mai brutalù. Unulù dintre gendarmii cei infurãți a strãpunsù cu baioneta buza superiòrã a nefericitului omù,

*) Comitele supremù (prefectulù,) judele regiu supremù și cãpitanulù supremù se domnescù de regele la propunerea ministrului de interne, Primarulù (supremù) din Buda-Peșta se alege de adunarea generalã a orașului la propunerea terna a regelui.

i-au scosù prin bătãi dinții din gurã, ba atãtù l'au pisatù, pãnã ce l'au lãsatù latù. Trupulù lui era numai o ranã. Tiranii nu s'au mulțãmìtù cu aceste brutalități și atrocități, ci ilù mai și desculțarã și-lù baturã peste degetele piciorilorù, pãnã nu s'è mai putù mișcã din locù. Numai dupã ce-și perdù totalù consciința încetarã gendarmii de a-lù torturã. Și soția lui fù legatã și în modù brutalù maltractatã.

Dupã tôte semnele ômenii arestați și în modù brutalù maltractatù s'è vedù, a nu fi culpabili de crima ce li s'è imputã. Cãti ômeni nevinovați vorù fi în modulù de mai susù tractatù de câtrã agenții securitãții publice, pentru cã fațã cu gendarmii cine te apêrã, cine îți scutesce libertatea personalã și onòrea. Pãnã ce s'è reclami în contra brutalităților tu remãni sdrobotitù și sluitù, și nime pe lume nu-ți mai pòte luã bãtaia din spinare.

Universitatea vienesã a fostù frecuantatã în semestrulù trecutù de 4477 studenți ordinari și de 744 estraordinari, preste totù de 5221 de studenți. Numêrulù teologilorù face 226 (189 ordinari și 37 estraordinari) alù juristilorù 2266 (1988 ordinari și 278 estraordinari) alù mediciniștilorù 2013 (1892 ordinari și 121 estraordinari) alù filosofilorù 716 (406 ordinari și 310 estraordinari). Asêmênândù aceste cifre cu cele din semestrulù de êrnã din 1882/3 rezultã, cã numêrulù studenților a crescutù în anulù acesta cu 221, cercetândù facultatea juridicã cu 22 studenți mai mulți, la cea medicinicã cu 263, din contrã la facultatea filosoficã au fostù 67 studenți mai puținì.

Conspectulù operațiunilorù institutului de creditù și de economii »Albina« în Sibiiù în luna lui Martie 1884.

Intrate:

Numêrarù transpusù din 29 Februarìù a. c.	67629.51
Depunerì	67138.37
Cambie rescumpèrate	240781.14
Împrumuturi ipotecare și alte împrumuturi	52766.99
Interese și provisiuni	13824.48
Fondulù de pensiuni	2103.91
Monetã vëndutã	65273.13
Efecte	3387.79
Conturì curente	65737.—
Diverse	12620.57
fl. 591262.89	

Eșite

Depunerì	104185.33
Cambie escomptate	218460.13
Împrumuturi ipotecare și alte împrumuturi	62084.—
Interese pentru depunerì	563.77
Competința de timbru	6.65
Salarie și spese	1877.41
Monetã cumpèratã	57521.37
Conturì curente	63228.88
Diverse	19546.75
Saldo în numêrarù cu 31 Martie 1884	63788.60
fl. 591262.89	

Sibiiù în 31 Martie 1884.

Visarion Romanu m. p.
Directorù execut.

Iosifù Lissai m. p.
comptabilù.

Cursulù la bursa de Viena

din 15 Aprile st. n. 1884.

Rentã de aurù ungarù 6%	122.10	Bonurì croato-slavone	100.—
Rentã de aurù 4%	91.65	Despãgabire p. dijma de vinù ung.	98.—
Rentã de hãrtiã 5%	88.50	Împrumutulù cu premiu ung.	115.80
Împrumutulù cãilorù ferate unger.	141.30	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	115.75
Amortisarea datoriei cãilorù ferate de ostù ung. (1-ma emisiune)	95.80	Renta de hãrtiã austriacã	79.90
Amortisarea datoriei cãilorù ferate de ostù ung. (2-a emisiune)	118.—	Renta de arg. austr.	80.95
Amortisarea datoriei cãilorù ferate de ostù ung. (3-a emisiune)	100.80	Renta de aurù austr.	100.90
Bonurì rurale unger.	101.—	Losurile din 1860	137.—
Bonurì cu cl. de sortare 100.75		Acțiunile bãnței austro-ungare	850.—
Bonurì rurale Banat-Timiș	100.50	Act. bãnței de creditù ung.	319.—
Bonurì cu cl. de sortare 100.—		Act. bãnței de creditù austr.	324.30
Bonurì rurale transilvane	99.75	Argintulù — Galbinì împãrãtesci	5.72
		Napoleon-d'orì	9.62
		Mãrcì 100 imp. germ.	59.30
		Londra 10 Livres sterlinge	121.35

Bursa de București.

Cota oficialã dela 3 Aprile st. v. 1884.

Renta romãnã (5%)	Cump. 93 1/2	vënd. 94
Renta rom. amort. (5%)	95 1/4	95 3/4
» convert. (6%)	98 1/2	99
Împr. oraș. Buc. (20 l.)	32	34
Credit fonc. rural (7%)	104 3/8	—
» » (5%)	92 1/2	—
» » urban (7%)	101 3/4	102 1/4
» » (6%)	98	98 1/4
» » (5%)	88 7/8	89
Banca naționalã a Romãniei	1444	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	367	—
» » Naționalã	256	—
Aurù	3.20%	—
Bancnote austriace contra aurù	2.09	2.10

Cursulù pieței Brașovù

din 15 Aprile 1884.

Bancnote romãnesci	Cump. 9.24	vënd. 9.25
Argint romãnesc	9.20	9.22
Napoleon-d'orì	9.58	9.60
Lire turcesci	10.83	10.85
Imperiali	9.83	9.86
Galbeni	5.60	5.62

Editorù: Iacobù Muresianu.

Redactorù responsabilù: Dr. Aurel Muresianu.

„GAZETA TRANSILVANIEI“

DIARŪ CUOTIDIANŪ.

Ca mâne se 'mplinesc 50 de ani, de când „Gazeta Transilvaniei“, sub cea mai cumplită prigonire a némului românesc, a arborat în mijlocul valoroșilor și patrioticilor comercianți din Brașov, acestu emporiu al Transilvaniei, drapelul redeşeptării naționale.

Totă suflarea românească cu bucuria și cu căldură a îmbrățișat acestu diaru-apostolu al poporului român și grupatu-s'au cu toții sub drapelul arborat de el și lucrat'au cu însuflețire și bărbătescă statornicie pentru înălțarea românismului.

Grea și amară era lupta. Tendințele de a desnaționalisa pe Români își ajunsese culmea. Legea dela 1832 adusă de dieta maghiară glăsuia ca în seminariul românesc din Arad să se învețe și unguresce și ca: „de aici încolo la toate profesiunile se se admită și se funcționeze numai astfel de preoți, predicatori și vicari, cari scin unguresce.“

Apăratu-s'au cu bărbăție Români dintre Tisa și Carpați în contra acestor uneltiri dușmane și sosit'au după nopte și vijelii și o di cu sóre, dar numai o di, căci în cealaltă dimineață se iviră érași nuori furtunoși pe ceri. Rota sorții aduse din nou prigonirile de odinora asupra capului nostru. Par' că sórtea a voit să încerce până unde merge tária și perseveranța Românului.

Cu toate uneltirile și prigonirile însă „Gazeta Transilvaniei“ își ridică fruntea și unind sufletesce pe toți Români luptă necurmată și fără pregetu pentru drepturile și libertățile opiniei românești.

Adversarii noștri neperdând din vedere această luptă și prețind rezultatele dobândite de până acum după adevărata lor valoare și-au îndoit puterile, și, acum după 50 de ani, și-au perfecționat și rafinat mijlocele pentru sugrumarea și stingerea noastră. Prin umare, și noi cei de astăzi, credincioși școlari ai românismului, asemenea se ne strîngem rëndurile, și se ne îndoim puterile de apărare.

Adversarilor noștri, avându ei puterea țerii în mână, le-a fost ușor de a ne lovii în toate interesele politice, comerciale și economice, și acum atacându-ne în școlă ca și în biserică, în limbă ca și în avere, nou nu ne-a mai ramas altu mijloc de apărare de cătu condeiul, cu care toți Români datorii sunt de a striga în lumea largă și de a cere dreptate și libertate pentru poporul român dintre Tisa și Carpați.

Ast-fel împinși de dorul de a ne folosi dîlnic și cu energiă de acestu pacinicu mijlocu apelăm la publicul cel mare român pentru a ne susține în dîlnica noastră luptă națională și în firma noastră speranță de a fi încu-

ragiați, deschidem abonamentu la diarul nostru cotidian

GAZETA TRANSILVANIEI care precum acum 50 de ani a fost **primul organ de publicitate română**, tot asemenea și astăzi e **primul organ cotidian român**, ce apare dincoace de Carpați.

Suntem siguri, că publicul român e pe deplin convins de principiile, ce le profesază acestu diaru și de modul cum acestu organ al Românilor dintre Tisa și Carpați a sciut chiar și în cele mai grele împrejurări să ție sus stindardul naționalității române.

Privindu dér cu încredere la viitoru, **Gazeta Transilvaniei** în luna viitoare va eși în toate zilele, afară de Duminică, și serbători, și pentru a pute cu înlesnire străbate până chiar și în sêraca colibă a țeranului român, va fi cel mai eștinu diaru din monarchia Austro-Ungară:

ABONAMENTE:
Pentru **Austro-Ungaria** pe an **12 fl.**, pe 6 luni **6 fl.**, pe 3 luni **3 fl.** Pentru **România** pe an **36 lei**, pe 6 luni **18 lei**, pe 3 luni **9 lei**. Domni abonați, cari au plătitu abonamentu cu stimă sunt rugați a ne trâmite diferența. Celu mai ușor mijloc de abonare este prin **mandatu postal**.

REDACTIUNEA.

Museul W. WINTER dela Porta Vămii.

E deschis în fie-care di dela 10 ore dimineața până la 10 ore sêra.

Museul conține o mare colecțiune de figuri de cêră artistice ce se mișcă printr'unu mecanism și servă de petrecere și instruire pentru bêtrâni și tineri; asemenea conține unu cabinetu anatomicu cu mai multe sute de preparate și figuri în mărime naturală, totu ce e mai bun și mai noț pe tărêmulu patologiei și anatomiei.

Tablourile din panoramă sunt expuse vederii publicului numai până Joi, 17 Aprilie, cându vor fi schimbate cu altele.

Întarea 30 cr. Băeții mai mici de 10 ani și militarii fără grad plătesc numai jumătate prețu.

Cu distinsă stimă

Winter.

Cercul TH. SIDOLI dela Porta Vămii.

Deschiderea casei 6 1/2 ore. Începutul 7 1/2 ore sêra.

Astăzi Joi în 17 Aprilie 1884

== Ultima reprezentațiune ==

în beneficiul tuturilor Clovnilor

sêu o serată de totu glumetă și umoristică.

Invitam pe onor. public se participe în număr câtu mai mare. — Beneficiari între altele pentru întâia oră:

MUFTI ELEFANTULU MIRACULOSU

din caravana lui Hagenbeck din Nubia Africe — din strada esposiției de Viena, dresat unicu în felu sêu (parodiă comică) de Clownul Hermander și colegul sêu. Unu asemenea elefantu nu s'a vècut până acuma nicăiri nici într'o menagerie din lume, elu a fost destinat pentru esposițiunea din Triest.

La finea reprezentațiunei „**ASCHENBRÖDL**“ (Cenușotca) mare pantomimă fantastică reprezentată cu 90 copii în etate dela 10-12 ani, la **lumină brilliantă electrică.**

Cu totă stima

TH. SIDOLI, Directoru.

Nr. 614—1884. administrativu.

2-2

de concurență și respective ținerea licitațiunei minuende.

Ofertele sosite mai târziu nu se vor luă în considerațiune.

Abrud, în 6 Aprilie 1884.

Magistratul opidanu.

Spre sciință!

Subscribul aducă prin acesta la cunoștința onoratului public, că am luat în antepisă exploatarea cunoscutelor ape minerale dela Elepatac. Această exploatare va incepe dela 1-a Aprilie viitoru. Dela această dată începând, aceste escelente ape vor incepe a fi manipulate într'unu chip raționalu cu totulu deosebire de celu întrebuintat până aci. Întrebuintarea de sticle ad hoc, solide și de colóre verde închisă va face în viitoru posibilă transportarea acestor ape la distanțele cele mari, fără a li-se altera întru nimica constituțiunea chimică: ast-fel, că ele vor pute fi întrebuinate ca apă de cură întotdeauna mai ca la isvorul lor. Pentru a evita oră ce fraudă imi permitu a face atențiune pe on. public, că sticlele mele de colóre verde închisă sunt de unu litru; pe dop au inscripțiunea: „Neuriehler S.“ pe periferia capsulei de pe dopu: „Elópatak N. S.“ și în fine pe fundu: „Elópatak Neuriehler.“

Cu vinderea ape minerale dela Elepatac, atât în detail cât și en gros, am însărcinat pe d-lu A. Kassik, Strada căldărilor Nr. 520, care e deobligat de îngrijii de transportul în lași franco, respective în schimbulu embalajului.

Prețulu unei lași à 50 sticle cu lași și cu sticle cu totu, 8 fl. — prețulu unei lași cu 25 sticle 4 fl. 20 cr. — prețulu unei sticle de apă cu inapoierea sticle 6 cr. v. a.

Elepatac în 1884.

—20

Cu totă stima

Neuriehler S

Nr. 509 — 1884.

2-3

Concursu!

Pentru administrarea corespunzătoare a pădurilor comunale și bisericesci, cari se află pe teritoriul comunelor Săliște, Gura-riului, Orlatu, Cacova, Sibieli, Vale, Tilișca, Gales, Aciliu, Sêcelu și Mag, aparținătoare de cercul Săliștei, comitatul Sibiului, precum și pentru facerea planurilor de exploatare silvanală, cari vor mai fi de lipsă, prin acesta se deschide concursu pentru împlinirea unu postu de silvicultor de cercu.

Reședința oficiosă: Săliște.

Venitele împreunate cu acestu postu, salariu, bani de quartir, pașal de cancelarie și călătoriă face la olaltă 1265 fi. anualu.

Pentru facerea elanurilor de exploatare afară de acesta va veni o remunerațiune corespunzătoare.

Competenții, cari. afară de recerintele prescise în § 36 A. L. XXXI. ex 1879 și cunoștința limbei oficiose magiare, posedă și limba română și germână și tot-deodată sunt vèrsați și în afaceri de administrațiune silvanală, sunt provocați a-și înaintă

cererile înzestrate cu documente în terminu de șese săptămâni la subscribul pretor.

Alegerea se va îndeplini în 2 Iuniu a. c. 10 ore dimineața, și oficiulu va fi să se ocupe prin alesul în 15 Iuniu a. c.

Săliște, în 8 Aprilie 1884.

Pretorele cercului.

Nr. 1163—1883.

2-3

Publicațiune.

Fiindu-că licitațiunea pentru repararea edificiului comunalu brănenu ținută în 12 Iuniu 1883 s'a cassat prin decisiulu inclitei Comisiuni municipale comitatense din 11 Octobere 1883 sub Nr. 5738 și s'a ordonat ținerea unei noue licitațiuni minuende; așa reprezentanța comunala din Branul inf. și sup. în ședința ei ținută în 31 Marte a. c. a determinat ținerea aceleia pe Marti în 22 Aprilie a. c. la 10 ore antemeridiane în cancelaria subscrisei primării comunale.

Condițiunile de licitațiune, planulu de clădire și preliminarulu de spese se pot vede aici în orele oficiose în toate zilele.

Prețulu strigărei este 2654 fl. 19 cr. vadiu de 10%. Oferte în scrisu provădate cu timbru de 50 cr. și cu acestu vadiu se pot înainta înainte de începerea licitațiunei la subscrisa primării.

Bran în 2 Aprilie 1884.

Primăria comunei.

In sala Hotelului Nr. 1. se vor da

JOI LA 5 ȘI VINERI LA 6 APRILE

NUMAI DOUĂ

Reprezentățiuni antispiritiste umoristice

de cătră

Homes și Domnișora Fey

dela teatrul egiptenu din Londra.

Esperimintele renumitului mediu se vor face în 7 limbi: nemșesce, unguresce, franțuzesce, englezesce, italiennesce, latinesce și grecesce.

Prețurile: Loculu I. **1 fl.**; Loculu II. **60 cr.**; Parteru **40 cr.**; pentru militari și studenți **30 cr.**; Galeria **30 cr.**

Bilete se pot cumpêra mai dinainte din librăria d-lui Zeidner.

Cassa se deschide la 7 ore. — Începutulu la 8 ore. — Între pause va fi concertu.

